

Z Dreptusiem po Dęblinie

Stolica polskich skrzydeł

Pierwsza wzmianka o Dęblinie pochodzi z 14 lipca 1397 r. i dotyczy aktu sprzedaży wsi Dęblin przez jej dziedzica Piotra „de Demblin” za 200 grzywien praskich na rzecz Grota z Jankowic herbu Rawa. Była to wówczas niewielka osada handlowa, rozwijająca się przy szlaku bursztynowym, prowadzącym z Bałtyku w kierunku Morza Czarnego. Pod koniec XV w. wieś należała do Tarnowskich, a następnie Mniszchów, którzy wzniesli tutaj swoją rezydencję – rokokowy pałac proj. A. Fontany, w późniejszych latach przebudowany w stylu klasycyzmu stanisławowskiego przez Dominika Merliniego.

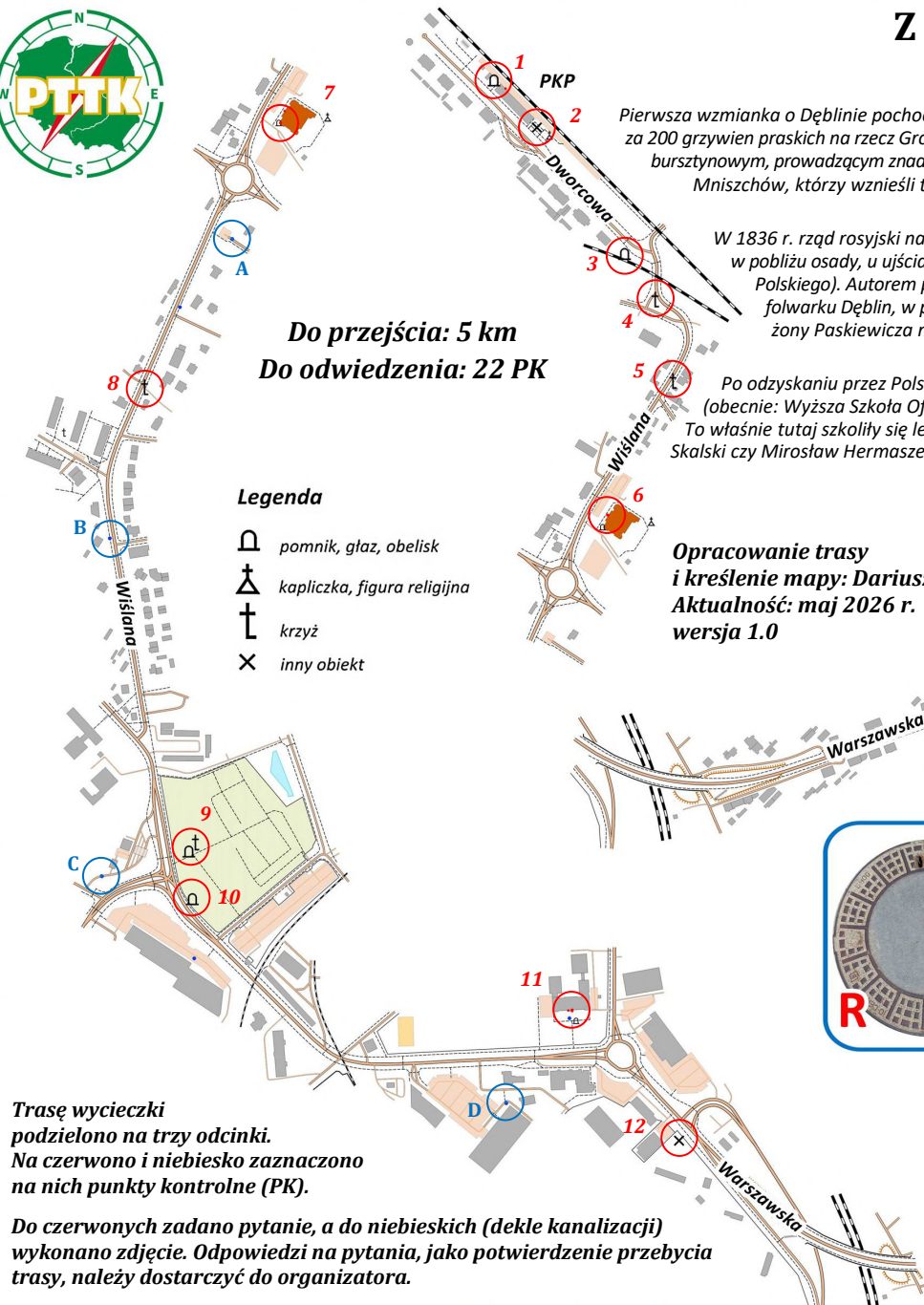
W 1836 r. rząd rosyjski nabył od Anny Jabłonowskiej Dęblin i podarował go Iwanowi Paskiewiczowi. W latach 1838-1847 w pobliżu osady, u ujścia Wieprza do Wisły, wzniesiono twierdzę rosyjską – Iwanograd (od imienia namiestnika Królestwa Polskiego). Autorem proj. był Iwan Dehn, budowniczy twierdz w Modlinie, Brześciu i Warszawie. W 1854 r. na gruntach folwarku Dęblin, w pobliżu twierdzy, powstała osada handlowo-przemysłowa (centrum dzisiejszego Dęblina). Od imienia żony Paskiewicza nadano jej nazwę Irena. Natomiast w 1876 r. osada otrzymała połączenie kolejowe z Łukowem, co przyczyniło się do jej gospodarczego i demograficznego rozwoju.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w Dęblinie powstało Centrum Wyszolenia Oficerów Lotnictwa (obecnie: Wyższa Szkoła Oficerska Sił Powietrznych) – później założono także wytwórnię samolotów. To właśnie tutaj szkolili się legendy polskiego lotnictwa, takie jak Franciszek Żwirko, Stanisław Skalski czy Mirosław Hermaszewski.

Opracowanie trasy i kreślenie mapy: Dariusz Mazurek
Aktualność: maj 2026 r.
wersja 1.0

Legenda

- pomnik, głaz, obelisk
- kapliczka, figura religijna
- krzyż
- inny obiekt

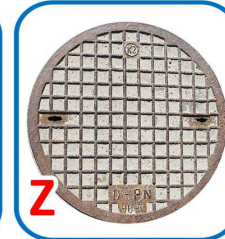
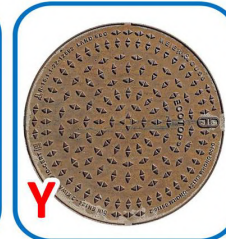
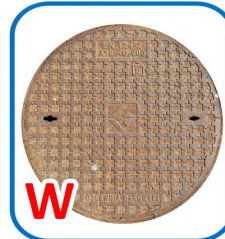
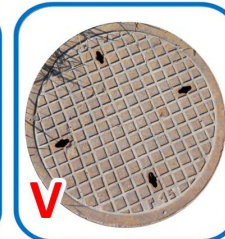
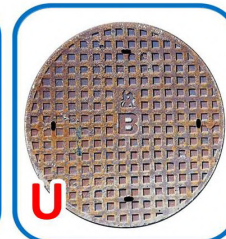
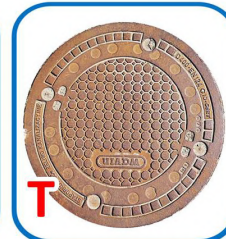
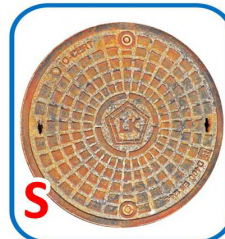
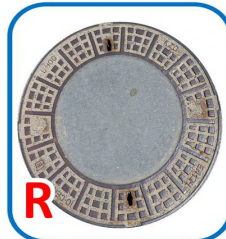
Do przejścia: 5 km
Do odwiedzenia: 22 PK

Trasę wycieczki podzielono na trzy odcinki. Na czerwono i niebiesko zaznaczono na nich punkty kontrolne (PK).

Do czerwonych zadano pytanie, a do niebieskich (dekle kanalizacji) wykonano zdjęcie. Odpowiedzi na pytania, jako potwierdzenie przebycia trasy, należy dostarczyć do organizatora.

Wycieczka nr 211

Uwaga!
Zdjęć jest więcej.
Wybierz tylko te właściwe!

Z Dreptusiem po Dęblinie/Stolica polskich skrzydeł

PK 1	Znajdujący się przy ulicy Dworcowej zabytkowy, XIX-wieczny zespół dworca Kolei Nadwiślańskiej. Pomnik upamiętniający polskich kolejarzy poległych i pomordowanych w czasie II wojny światowej. Jaka jest trzecia litera w następującej kolumnie: O Ł .. P?
PK 2	Stacja PKP Dęblin. Lokomotywa wąskotorowa T49-112 (Las-Ryś) wyprodukowana w Chrzanowie w 1949 r. dla Lasów Państwowych. Parowóz pracował w Bydgosko-Wyrzyskich Kolejach Dojazdowych. W jakich zakładach został wykonany stojący nieopodal zabytkowy semafor?
PK 3	Podczas wyzwolenia stacji kolejowej w listopadzie 1918 r. zginął jeden z bojowników POW, którego pochowano na miejscu. Ponieważ nie ustalono jego danych, grób stał się miejscową wersją Grobu Nieznanego Żołnierza. Zniszczony w czasie okupacji hitlerowskiej, po wojnie został odtworzony i poświęcony wszystkim nieznanym żołnierzom poległym za ojczyznę w latach 1920-1945. Grób symboliczny. Jaka liczba, zapisana małymi cyframi, znajduje się na umieszczonej na najbliższym tego miejsca słupie trakcji elektrycznej, białej tabliczce kilometrażowej szlaku kolejowego?
PK 4	Krzyż – pamiątka misji ewangelizacyjnych 13-22 czerwca 1998 r., poddany w 2023 r. renowacji. Kto przyczynił się do jego odnowienia?
PK 5	Zabytkowy krzyż błagalny z 1928 r. Kto jest jego fundatorem?
PK 6	Kościół Chrystusa Miłosiernego. Tablice pamiątkowe. Kto jest autorem fragmentu listu przytoczonego na jednej z nich?
PK 7	Tablica pamiątkowa w 100. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości, w podzięce za dar wolności. Za co jeszcze ofiarodawcy dziękują MB Jasnogórskiej?
PK 8	Krzyż z fragmentem pieśni wielkopostnej śpiewanej podczas nabożeństw pasyjnych (Gorzkie Żale czy Droga Krzyżowa). Kto i w którym roku go wykonał?
PK 9	Cmentarz komunalny. Pomnik poświęcony poległym i pomordowanym w latach 1939-1945 oraz zesańcom Sybiru. W którą rocznicę zawierzenia świata Jezusowi Miłosiernemu przez Jana Pawła II ustawiono stojący za pomnikiem krzyż?
PK 10	Zbiorowa mogiła, w której pochowano m.in. żołnierzy i jeńców radzieckich, żołnierzy LWP oraz Żydów z miejscowego getta. Ile nagrobków przyozdobionych zielono-biało-czerwonymi barwami znajduje się na kwaterze jeńców włoskich?
PK 11	Zespół szkół ogólnokształcących. Jego początki sięgają 1928 r., kiedy to w osadzie Irena powstało pierwsze, prywatne gimnazjum. Co znajdowało się wcześniej w miejscu, na którym już po wojnie postawiono budynek liceum?
PK 12	Opracowany na przełomie lat 50. i 60. XX w. radziecki opancerzony pojazd rozpoznania skażeń BRDM-2rs. W jakiej fabryce wyprodukowano jego opony?
PK 13	Przedwojenny budynek, dawniej siedziba Banku Spółdzielczego. W którym roku go wzniesiono?
PK 14	Teren parafii pw. św. Piusa V Papieża. Budowę obecnego kościoła ukończono w 1981 r. W 60. rocznicę pierwszej promocji oficerskiej pilotów w Dęblinie (1928) ks. biskup Jan Mazur poświęcił w kościele Kaplicę Lotników. W ołtarzu wstawiono obraz MB Koziełskiej, a wokół niego umieszczono emblematy dywizjonów Polskich Sił Powietrznych w Anglii (1940-1946). Gdzie trafił pierwszy, jeszcze drewniany, kościół parafialny?
PK 15	Figura Chrystusa – pamiątka Wojny Europejskiej 1914 r. Zniszczona w 1944 r., została odbudowana 9 lat później. Kto ją ufundował?
PK 16	Aleja osób zasłużonych dla miasta Dęblina – „Tym co rozślawiają nasze miasto”. Jak ma na imię osoba, która znalazła się między Stanisławem a Andrzejem?
PK 17	Budynek Muzeum Sił Powietrznych. Tablica pamiątkowa poświęcona tym, którzy wystartowali z dęblińskiego lotniska i zginęli śmiercią lotnika. Który rok okazał się najtragiczniejszy, ile przyniósł ofiar?
PK 18	Zasłużona dla miasta działaczka społeczna, harcerka, żołnierz Armii Krajowej i więzień Zamku Lubelskiego. O kim mowa?
PK 19	Odtworzony w 2013 r. Pomnik Niepodległości. Co znajdowało się w budynku, w którym przez dwa sierpniowe dni kwaterował Józef Piłsudski?
PK 20	Budynek Urzędu Miasta. Tablica pamiątkowa poświęcona jednemu z Honorowych Obywateli Gminy Irena. Jak miał on na imię?
PK 21	Dębliński rynek z dębami tysiąclecia oraz odsłoniętym w 2025 r. pomnikiem Jana Pawła II – patrona miasta. Ile osób uczestniczy w uroczystej procesji?
PK 22	Dekle miejskie. Ułóż je we właściwej kolejności od A do J. Jako odpowiedź podaj ciąg złożony z 9 liter.

Odpowiedzi należy przesłać na e-mail: trip.poczta@onet.pl lub za pomocą formularza.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłający wyraża zgodę na publikację na liście osób, które przebyły trasę na stronie internetowej <http://dreptus.pl>